

Ljudska PRAVICA

PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

LJUDSKA PRAVICA
USTANOVLJENA 1. OKTOBRA
1944 — MED NARODNOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT DNEVNIK IN
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL 1951 KOT DNEV-
NIK NATO PA KOT TEDNIK
— OD 1. JUNJA 1953 (IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z »BORBO«

IVEKOVIČ V GOSPODARSKO-FINANČNEM ODBORU OZN

Mednarodnopolitični razlogi pomoči gospodarsko nerazvitim deželam v okviru OZN

Posebna mednarodna konferenca naj prouči mednarodno trgovino, vprašanje osnovnih surovin
in mednarodno finansiranje — Pomen posebnega sklada OZN za gospodarsko pomoč

New York, 18. dec. (Tanjug). — V Gospodarsko-finančnem odboru Generalne skupščine OZN se nadaljuje splošna debata o mednarodnem gospodarskem položaju. Večina dosedanjih govornikov je opozorila na čedalje večje razlike v narodnem dohodku med industrijsko razvitimi in zaostanimi deželami. Podprli so tudi načrt o posebnem skladu OZN za črti o posebnem skladu OZN za gospodarski razvoj nezadostno razvitih dežel. V debato je posegel tudi jugoslovanski delegat dr. Mladen Iveković.

Opozoril je na potrebo po akcijah, ki bi omogočile sodelovanje vseh dežel, velikih in malih, ne glede na njihov politični sistem, zlasti pa ne glede na raven njihovega gospodarskega razvoja.

Predstavniki Ljudske tehnike pri predsedniku republike

Beograd, 18. dec. (Tanjug). — Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel danes popoldne delegacijo Zveze za tehnično vzgojo, ki jo je vodil predsednik Centralnega odbora Ljudske tehnike Franc Leskošek. Delegacija je predsedniku Titu izročila pozdrave kongresa in članov Ljudske tehnike ter poslala v zlati plaketo nagrade »Boris Kidrič«. Predsednik Tito se je zahvalil za pozdrave, nakar se je s svojimi gosti dal časa razgovorjati ter se zanimal za delo in razvoj organizacije Ljudske tehnike.

Seja Zveznega izvršnega sveta

Beograd, 18. dec. — Pod predsedstvom podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Edvarda Kardelja je bila danes seja Zveznega izvršnega sveta, na kateri so sprejeli predlog zveznega proračuna za leto 1957 in proučili osnutek zveznega družbenega plana. Seja se bo nadaljevala jutri dopoldne.

Dulles o obisku predsednika Tita v ZDA

Washington, 18. dec. (AP). — Ameriški zunanji minister Dulles je danes na tiskovni konferenci izjavil, da ZDA proučujejo vprašanje vabila predsednika Titu za prihod v Washington na razgovore na najvišji ravni. Dulles je izrazil mnenje, da bi bil obisk koristen, in dejal, da predsednik Eisenhower z razumevanjem proučuje misel, da bi poslal formalno vabilo predsedniku Titu za obisk v Beli hiši. Dodal je, da odločitev o tem še ni.

Dulles je zatem opozoril na to, da je lani obiskal predsednika Tita na Brionih in da je imel z njim koristne razgovore.

Japonska v OZN

Dr. Milan Bartoš izvoljen za člana pravne komisije

New York, 18. dec. (AP). Generalna skupščina OZN je na današnjem zasedanju soglasno sprejela priporočilo Varnostnega sveta, naj sprejme Japonsko v OZN. Japonska je 60. članica OZN.

Generalna skupščina je soglasno sklenila povečati število članov mednarodne pravne komisije od 15 na 21. Med člani pravne komisije je tudi dr. Milan Bartoš.

VREMENSKA NAPOVED

za sredo, 19. decembra
Jasno, v nižnjem megla. Jutranja temperatura med -4 in -2, v Primorju okoli +4, najvišja dnevna temperatura med -1 in +3. V višjih legah in na Primorskem do 5 stop. C. Po večini v notranjosti Slovenije poledica.

STANJE VREMENA

Področje visokega zračnega pritiska se razteza iz južne Rusije proti Alpam. Vreme se v naslednjih dneh ne bo bistveno spremenilo, le nekoliko hladneje bo.

Snežne razmere: Komna 68 cm, Pokljuka 40, Vršč 40, Tamar 40, Dom. Pijava 20, Crni vrh, Jelenice 15. Ribnikla koda 23, Triglav, Kredarica 110 centimetrov.

»Gospodarska in politična nujnost takšnih akcij postane zlasti očitna, če proučimo vprašanje gospodarskega razvoja. To vprašanje je ena temeljnih nalog naše organizacije. O njej moramo zdaj reči, da niso bili doseženi zadovoljivi uspehi. Izkušnje zadnjih mesecev pa so pokazale, kako zelo je takšen položaj škodljiv za mir. Treba je samo globlje proučiti vzroke sedanje krize ter poiskati njihove gospodarske korenine.«

Iveković je opozoril na čedalje večji prepad med stopnjami gospodarskega razvoja na svetu in je ugotovil, da je postal ta prepad »vir novih težav v mednarodnih gospodarskih stikih našega sveta«. Pospesjevanje gospodarskega razvoja predvsem zahteva napore nerazvitih dežel v nacionalnih okvirih. Opozoril je na težave, na katere zadevajo nerazvite dežele v svojih gospodarskih stikih s tujino. Da bi se zboljšali gospodarski in politični odnosi na svetu, so potrebni novi ukrepi, sloveči na ustrezni konceptiji o mednarodnem sodelovanju. Takšno obravnavanje teh problemov bi omogočilo mednarodno konferenco v smislu sovjetskega predloga. Tudi jugoslovanska delegacija je predlagala na zadnjem zasedanju Sveta konferenco, ki bi

proučila mednarodno trgovino, osnovne surovine in mednarodno finansiranje.

Na področju trgovine je treba odstraniti sedanje pregrade ne glede na to, ali gre za politične ali za gospodarske, ki zlasti prizadenejo nerazvite dežele. Na področju surovin je treba najti izhod v večji vkladitvi nacionalne agrarne politike posameznih dežel. Kmetijske preseke je treba porabiti za pomoč nerazvitim deželam. Ta izhod bi našli lažje, če bi si pomagali z novimi oblikami srednjeročnih in dolgoročnih kreditov.

Potem je govoril Iveković o mednarodni gospodarski pomoči nasploh. Dotaknil se je vlog privatnega in javnega kapitala ter srednje- in dolgoročnih posojil. Rok takih posojil znaša v glavnem 3—5 let in je prekratek, kajti povečanje proizvodnje, ki naj omogoči odplačilo takšnih dolgov, se dostikrat začneja šele v trenutku, ko bi morali biti že odplačani.

Mednarodna gospodarska pomoč bo morala odigrati v prihodnjih letih pomembno vlogo in ne bi smela biti predmet političnega tekmovanja med Zahodom in Vzhodom. Kar zadeva OZN, bi

morale razprave v njej o gospodarski pomoči obravnavati samo mednarodne strani te pomoči.

Na koncu je Iveković govoril o posebnem skladu OZN za gospodarski razvoj. Ta je temeljna naloga OZN na gospodarskem področju. Ze samo dejstvo, da bi bil po svoji sestavi univerzalen in organ OZN, bi mu omogočilo važno vlogo na področju mednarodnega gospodarskega sodelovanja.

Egiptске zastave v Port Saidu

Pospešen umik napadalcev iz egiptskih luk, vendar kaže, da bo zaključen šele ob koncu tega tedna

New York, 18. dec. (Reuter). Poveljnik sil OZN v Port Saidu podpolkovnik Karl Engholm je izjavil, da bodo sile OZN, ki štejejo zdaj okrog 1800 ljudi, sposobne v sodelovanju z egiptskimi policijskimi oblastmi nadzorovati položaj na področju Port Saída in Port Fuada. Egiptski guverner Port Saída Mohamed Riad je sprejel pobudo sil OZN, naj bi uvedli v mestu policijsko uro od mraka do zore. Po končanem

umiku francosko-britanskih čet bodo sile OZN v Port Saidu prepuštile egiptski policiji celotno odgovornost za varnost v Port Saidu, brž ko bo sposobna izpolnjevati to nalogo. Po evakuaciji francosko-britanskih čet bo britansko poveljstvo izročilo vse egiptске ujetnike silam OZN.

Danes je prispelo v Port Said 350 egiptskih policistov, ki bodo okrepili policijske sile OZN. Položaj v mestu se zelo naglo normalizira. Danes so odprli več trgovin. Na poslopjih so razobešili egiptске zastave in slike predsednika Naserja.

Britanske čete se še nadalje umikajo iz taborišč, obdanih z bodečo žico v evropski četrti Port Saída in v nekaterih delih pristanišča. Kdaj se bodo francoske čete dokončno umaknile, je še zmerom tajno, bržčas pa se bo to zgodilo 21. ali 22. decembra.

Danes so štiri francoske ladje z več tisoč vojakov in 120 civilisti odplule iz Port Fuada. Z njimi

so odpotovala francoske padalske enote in legionarji s celotno bojno opremo. Iz Port Saída pa je odplula britanska ladja s 3000 vojakov in 500 civilisti.

V luko pa je davi priplula tudi francoska ladja, na katero se bodo vkrcale preostale francoske čete. Britanski predstavnik je izjavil, da je zdaj v Port Saidu dovolj ladij za umik vseh britanskih čet, njih opreme in orožja.

Trgovina s Švedsko

Beograd, 18. dec. (Tanjug). — Z izmenjavo pism med švedskim veleposlanikom v Beogradu G. S. Ungerjem in državnim svetnikom v državnem sekretariatu za zunanje zadeve veleposlanikom dr. Stanetom Pavličem je bil podaljšani sporazum o trgovinski menjavi blaga med Jugoslavijo in Švedsko do prihodnjega junija. Sporazum je bil sklenjen lani v juliju.

REZULTATI VOLITEV

v pokrajinski in občinske svete v goriški pokrajini

Gorica, 18. dec. Davi so bili objavljeni rezultati volitev v pokrajinski svet goriške pokrajine, kjer so bile v nedeljo in včeraj dopoldne upravne volitve.

Po uradnih podatkih osrednje volilne komisije je pri pokrajinskih volitvah zasedla prvo mesto Krščanska demokracija (KD), ki je dobila skupno 38.185 glasov ali 48,3% vseh oddanih veljavnih glasov. Na drugem mestu so levičarske stranke, ki so pri pokrajinskih volitvah nastopile bodisi samostojno, bodisi v medsebojni povezavi (KPI, neodvisni Slovenci in socialisti) in so dobile skupno 22.059 glasov oziroma 27,9%, medtem ko so socialni demokrati dobili 7409 glasov (9,4%), liberalci 2529 (3,2%), SDZ 3074 (3,8%), monarhisti 1022 (1,3%) in neofašisti 4836 (6,1%) glasov.

V odnosu na volivne rezultate pokrajinskih volitev 1.1951 so demokristjani pridobili okoli 2500 glasov, socialdemokrati 900 več, medtem ko so levičarske stranke izgubile okoli 2400 glasov, neofašisti pa 2100. Okrepila se je tudi lista SDZ, ki je pridobila okoli 500 glasov.

V pokrajinskem svetu bo okoli 15 demokristjanov, 4 komunisti ter po 1 napredni Slovenec, socialist, socialni demokrat, slovenski liberalci in neofašisti.

Po neuradnih podatkih, ki so bili objavljeni danes dopoldne, je KD zmagala z absolutno večino tudi na občinskih volitvah v Gorici, kjer je dobila 12.621 glasov (50,9%), medtem ko je pri prejšnjih občinskih volitvah leta 1952 dobila 9527 glasov (42%). Ostali rezultati so naslednji (v oklepajih glasovi in odstotki pri prejšnjih volitvah): neofašisti 2592 — 10,5% (3560 — 15,7%), slovenska klerikalno-liberalna lista 1801 — 7,3% (1542 — 6,8%), KPI 1067 — 4,3% (1494 — 6,6%), socialni demokrati 2405 — 9,7% (1919 — 8,4%), ljudske monarhisti 453 — 1,8%, italijanska liberalna stranka 898 — 3,6%, socialisti 875 — 3,5%, »nacionalni« monarhisti 723 — 2,9% (1007 — 4,4%), republikanci in radikali 368 — 1,5%, napredni Slovenci 989 — 4% (1523 — 6,7%).

V goriškem občinskem svetu bo torej 23 demokristjanov, 4 neofašisti, 3 slovenski klerikalci oziroma liberalci, 4 socialni demokrati, 2 komunisti, 1 napredni Slovenec, 1 liberalci, 1 socialist ter 1 monarhist.

V slovenskih občinah Sovodnje in Doberdob sta zmagali listi občinske enotnosti, ki združujeta Slovence napredne miselnosti, v občini Steverjan je zmagala s pičlo razliko 14 glasov klerikalno-liberalna slovenska lista. Omeniti je treba, da je bilo v tej občini oddanih 63% belih glasovnic, kar dejansko pomeni nezupnico prejšnji občinski upravi, ki je bila prav tako v rokah ljudi, ki so kandidirali na omenjeni listi.

Indijci in delavsko upravljanje v gospodarstvu

New Delhi, 18. dec. (Tanjug). Na letni konferenci kongresnih sindikatov v Hajderabadu so priporočili vsem zvezam, naj pripravijo delavce na skorajšnje sodelovanje v upravljanju podjetij.

Predsednik sindikata je predlagal, naj sindikati organizirajo tečaje, ki bi se na njih delavci seznanjali z upravljanjem podjetij, tako, da bi bili pripravljeni na to nalogo. Udeležbi delavcev v upravljanju podjetij posvečajo dokajšnjo pozornost tako sindikati kakor vlada. Indija namerava razviti delavsko upravljanje v gospodarstvu, kakor bi ustrezalo njenim pogojem. Zato je nedavno poslala v Evropo delegacijo z nalogo, naj prouči sistem delavskih svetov v Jugoslaviji ter v nekaterih drugih državah.

Vrata ječ na Cipru odpirajo

Nikozia, 18. dec. (Reuter). — Ciprski guverner Harding je nočjo sporočil, da bodo jutri izpuščili 25 političnih zapornikov, med njimi tudi generalnega sekretarja ciprske etnarhije Kranidiotisa, nadalje okoli 50 voditeljev ilegalne komunistične partije in 650 ljudi, ki so mlajši kot 18 let.

Azijska vprašanja

na državniških razgovorih v Gettishburghu

Gettishburgh, 18. dec. (AFP). — Predsednik indijske vlade Džavaharal Nehru je danes dopoldne nadaljeval razgovore s predsednikom Eisenhowerjem o mednarodnem položaju.

Po večerajšnjem sestanku obeh državnikov prevladuje vtis, da so njihovi razgovori prispevali k temu, da bi razjasnili odnose med obema deželama. Pojutrišnjem zjutraj bo Nehru odpotoval v New York, kjer se bo sestal s Hammarškjöldom, v petek zvečer pa v Ottawo.

Poročajo, da si predsednik Eisenhower prizadeva doseči soglasje z Nehrujem glede ureditve vprašanj Bliznjega vzhoda v okviru OZN. Eisenhower je izrazil prepričanje, da bo Nehru zastavil ves svoj vpliv pri predsedniku Naserju, da bi privolil v pametno ureditev suškega vprašanja in da je v splošnem, pa tudi v egiptskem interesu, da bi bil čimprej sklenjen mir z Izraelom.

Na dosedanjih razgovorih sta Nehru in Eisenhower obravnavala odnose s Pakistanom in sta v tej zvezi načela vprašanje ameriških dobav orožja tej deželi. Razpravljala sta tudi o Kašmiru.

Kar se tiče indijskega drugega petletnega načrta, o katerem sta se prav tako razgovarjala, sodijo, da se bodo v kratkem začeli razgovori med ameriškimi in indijskimi strokovnjaki o morebitni ameriški pomoči Indiji pri izpolnitvi tega plana. V zvezi z razgovori o LR Kitajski sodijo dobro poučeni krogi, da bo LR Kitajski kmalu repatriirala ostalih deset ameriških državljankov, ki so šle zmeraj na Kitajskem. Poudaril je tudi, da so ZDA sporočile, da ne bodo nasprotovale svobodni izmenjavi med obema deželama.

Nehru in Eisenhower sta se danes vrnila v Washington in sta popoldne nadaljevala politične razgovore. Nehru bo bržkone govoril Američanom jutri zjutraj po radiu in televiziji.

Močno povečano škropljenje sadnega drevja v zadnjih dveh, treh letih je rodilo bogate sadove. Kaparja so zlasti na kanadkah, moštančkih in bobovcih ponekod že skoraj povsem zatrli. Zato se za te vrste zaščito sadnega drevja zanima vse več sadjarjev. Na sliki: ekipa opravlja zimsko škropljenje z motorno škroplilnico

S SEKTORSKIH KONFERENC KMETIJSKIH IN GOZDNIH DELAVCEV SLOVENIJE

Izkoristimo vse možnosti za povečanje kmetijske proizvodnje

Te dni so po vsej Sloveniji sektorske konference kmetijskih in gozdnih delavcev ter občni zbori okrajnih odborov. Na njih razpravljajo o delu teh delovnih kolektivov v letošnjem letu ter o najvažnejših nalozah. Največ razprav je o plačevanju delavcev, proizvodnosti dela, strokovni vzgoji kadrov in delavskem upravljanju. Ogledimo si, kaj mislijo ti delavci v posameznih okrajih.

V Koprju so največ razpravljali o problemih kmetijskih zadrug. Menili so, da kritika teh zadrug ni vedno opravičljiva. Res je, da tudi kmetijske zadruge v nekaterih primerih zaračunavajo precejšnje marže, vendar v glavnem ne ustvarjajo posebnih dobičkov. Glavni vzroki o takih razlikah med cenami proizvajalcev pri odkupu in cenami na trgu so po njihovem mnenju v preveliki verigi posredovalcev. Mnenja so, da bodo morale zadruge v bodoče bolj neposredno nastopati na trgu s svojimi proizvodi.

V Kranju so se dogovorili, da bo treba pregledati vse kolektivne pogodbe v kmetijskih zadrugah in tarifne postavke v kmetijskih zadrugah zblížiti s tarifnimi postavkami v podjetjih. Diskutanti so ugotovili, da imajo kmetijski strokovnjaki, ki delajo v raznih zavodih in inštitutih, posebne dodatke za pospeševalno delo, medtem ko strokovnjaki pri kmetijskih zadrugah, ki na terenu dejansko opravljajo pospeševalno službo, tega dodatka nima.

majo urejenega. Menili so, da je treba napraviti ostrejšje ukrepe proti raznim »črnim« nakupovalcem, ki se še vedno tu in tam pojavljajo na vasi in brez zadruge neposredno odkupujejo razne kmetijske proizvode. Nekateri od takih so sicer že bili kaznovani, vendar so bile kazni premale in se jim »splača« še naprej opravljati tak posel.

V Brežicah, kjer je doma bolj gozdarstvo, so predvsem razpravljali, kako izboljšati življenjske pogoje gozdnih delavcev in urediti njihove zasluge za zasluge v nekaterih drugih panogah. Povedali so, da je nujno poskrbeti, da se bo več sredstev vlagalo v gradnjo gozdnih komunikacij in poti, s čimer bo olajšan fizični napor gozdnih delavcev, ki morajo po slabih gozdnih poteh in stezah najprej po več ur daleč na delovišče, kar nujno vpliva na delovni efekt na delovnem mestu. Glede strokovnega izobraževanja so se dogovorili, da bodo organizirali po delovnih kolektivih predavanja in seminarje, nato pa delavce napotili na strokovne izpite.

V Ptuj, Ljutomeru in Mariboru je bilo največ govora o plačevanju delavcev po doseženi proizvodnji, o uveljavljanju delavskega upravljanja ter o proizvodnji in produktivnosti dela. Po eni strani je bilo čutili prevelik jadrkovanj in prikazovanja objektivnih težav za povečanje proizvodnje in produktivnosti, po drugi strani pa premalo samokritične ocene dosežanega dela in subjektivnih slabosti na gospodarstvih. Vse preveč in pre-

dolgo časa se že naša gospodarstva zanašajo na to, da bodo z urejanjem svoje proizvodnje počakala, da bo urejena arondacija itd. ter preveč računajo na jutrišnji dan, premalo pa je bilo storjenega, da bi čimbolj dvignili proizvodnjo in produktivnost v obstoječih pogojih.

V teh krajih pa ni manjkalo tudi pripomb glede zavlačevanja priprav za izdajo zakona o vinu. Kritizirali so tudi prevelik monopolizem pri prometu z vinom in moštom. Ker so to v glavnem vinogradniški predeli, razen murskega polja, jih te stvari močno zanimajo.

Mladi zadružniki sodelujejo v uvajanju napredka na vasi

Kmetijska zadruha Zreče podpira delo aktiv mladih zadružnikov — Dekleta se bolj zanimajo za sadjarstvo kot fantje — Več uvajanja v vodenje zadruge si želijo

Pri kmetijski zadrugi v Zrečah pri Slovenskih Konjicah že skoraj eno leto obstaja aktiv mladih zadružnikov. V njem deluje kakih 80 kmetijskih fantov in deklet iz bližnje okolice. Pogledimo, kaj so doslej napravili mladi zreški zadružniki?

Ena osnovnih nalog vodstva aktiv je bila strokovno in splošno izobraževanje. V ta namen je bilo organiziranih več predavanj iz kmetijstva, živinoreje in poljedelstva, ki jih je obiskalo 40 do 50 mladih poslušalcev. V pomladanskih mesecih je zadruha odstopila aktivu 3 a zemljišča, na katerem so si kasneje uredili drevesnico. Sedaj imajo posajenih že kakih 700 sadik. Za delo v drevesnici pa so pokazala dekleta mnogo večje zanimanje kot fantje. Pri cepitvenju je na primer sodelovalo 48 deklet in le 6 fantov. Seveda pa so dekleta razen tega skrbeli za pravilno ureditev vrtoč, za kar so se nekatere še posebej zavzele. Dve sta si doma uredile še rejska središča za štajerske kokoši.

Fantje so se v večji meri ukvarjali z umetnimi gnojili. Učili so se, kako se jih pravilno meša in uporablja ter seveda tudi, kakšen je njihov učinek na posejanih zemljiščih in kulturah. Vse to so delali na parcelah svojih staršev. Poskušali so tudi sušenje sena na sušilih.

Za člane aktiv je vodstvo med letom pripravilo strokovno ekskurzijo v Maribor in bližnjo okolico. Spotoma so si ogledali Pohorski dvor, državno kmetijsko posetstvo v Pekrah, mariborsko srednjo kmetijsko šolo in vinogradniško posetstvo v Svedini. Ekskurzijo je finančno podprla zreška zadruha, ki je na letnem občnem zboru odobrila lep znesek za delovanje aktiv.

Razen teh so mladi zadružniki v Zrečah opravili še nekatere druge naloge. Med te spada tudi ureditev dvorišč, za kar so se posamezniki posebej zadržali. Vodstvo krožka pa meni, da bi morali mlade zadružnike bolj uvajati v praktično delo pri vodenju zadruge, kot njene bodoče člane.

Povečanje investicij v kmetijstvu predvsem iz skladov kmetijskih zadrug

V letošnjem letu je skupnost investirala v pospeševanje kmetijstva v Sloveniji okroglo 5 milijard dinarjev namenskih sredstev. Čeže, da bomo prihodnje leto vložili v ta namen še precej več. Predvsem se bo računalo, povečal priliv lastnih sredstev kmetijskih zadrug, precej je predvidenih komisijskih razlik, zaradi uvajanja obračunskih knjižic pa bodo znatno narasle tudi hranilne vloge pri zadrugah hranilnicah in posojilnicah. Manjše spremembe bodo predvidoma v višini skladov za pospeševanje kmetijstva in republiškega investicijskega sklada. Prav tako se z ozirom na že vložene zahteve na 18. natečaju Narodne banke za investicije v kmetijstvu ne bodo bistveno povečala sredstva iz splošnega investicijskega sklada.

Pretežni del sredstev za investicije in pospeševanje kmetijstva v letošnjem letu so ustvarile zadružne organizacije. Investicijski skladi zadružnih organizacij so znašali okoli 1110 milijonov, zadružni skladi za pospeševanje kmetijstva okoli 490 milijonov, amortizacijski skladi zadrug okoli 420 milijonov dinarjev. Višina teh skladov nam dovolj jasno pokaže, da so v naši republiki kmetijske zadruge najmočnejši gospodarski faktor v kmetijstvu. V posameznih okrajih se giblje višina razpoložljivih sredstev od največ 490 milijonov v okraju Celje do 26 milijonov na področju okraja Ptuj.

Na drugem mestu so sredstva iz investicijskih skladov za kmetijstvo (republiški, okrajni in ob-

činski), ki znašajo skupaj okoli 1380 milijonov. Ta sredstva so namenjena predvsem za kreditiranje investicij v kmetijstvu, v manjši meri pa tudi za subvencioniranje raznih kmetijskih objektov, ki so nujni za nadaljnji razvoj kmetijstva, niso pa sami po sebi rentabilni. Višina teh skladov je v posameznih okrajih različna. Glede na to, da se ti skladi ustvarjajo iz različnih oblik dohodnine, so močnejši v kmetijsko močnejših okrajih kot Ljubljana, Celje, Maribor, Murska Sobota, Ptuj. Zaradi različne velikosti okrajev nam sama primerjava višine skladov med okraji ne pove mnogo. Zanimivejši so podatki o teh sredstvih, preračunani na 1000 hektarov kmetijskih zemljišč.

SREDSTVA ZA INVESTICIJE IN POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA V MILIJONIH NA 1000 HA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

Okraj	Sredstva ustvarjena v okraju zadr. sred.	Skupaj sred. OLO OBLO	Skupaj invest. milij. indek.	Splošni invest. sklad milij. indek.	Skupaj milij. indek.
LRS	2.07	1.26	3.33	1.05	4.38
Celje	4.89	1.46	6.35	0.35	6.70
Gorica	1.44	0.54	1.98	1.01	2.99
Kočevje	2.32	0.44	2.76	0.36	3.12
Koper	1.64	0.59	2.23	0.61	2.84
Kranj	3.20	1.42	4.62	0.32	4.94
Ljubljana	2.79	1.57	4.36	1.57	5.93
Maribor	2.56	1.81	4.37	1.26	5.63
Murska Sobota	0.77	1.71	2.48	0.92	3.40
Novo mesto	0.77	1.03	1.80	0.41	2.21
Ptuj	0.45	2.29	2.73	0.82	3.55
Trbovlje	0.94	1.09	2.03	0.26	2.29

KOPER — IZJEMA

Na tretjem mestu so sredstva iz splošnega investicijskega sklada, ki znašajo v letu 1956 okoli 1020 milijonov. Ker so sredstva iz prej navedenih virov razporejena tako, da jih je več v okrajih z močnejše razvitim kmetijstvom in gospodarsko močnimi zadrugami, bi bilo pričakovati, da se bodo vlagala sredstva iz splošnega in-

vesticijskega sklada predvsem na tistih področjih, ki imajo omejene možnosti za ustvarjanje lastnih skladov kot: Novo mesto, Gorica, Trbovlje, Koper in Murska Sobota, ter so zato prisiljena posegati po sredstvih iz splošnega investicijskega sklada za kmetijstvo. Vendar je v tem pogledu edina izjema okraj Koper, ki krije pomanjkanje lastnih sredstev s sredstvi iz splošnega in-

sticijskega sklada v taki meri, da je v skupnem vlaganju sredstev v kmetijstvu na drugem mestu v Sloveniji. Obenem je to edini okraj, kjer se investira več sredstev iz splošnega investicijskega sklada kot lastnih. Na splošno pa sredstva iz splošnega investicijskega sklada bistveno ne izboljšajo nesorazmerij med posameznimi okraji.

Cetrta, vendar nič manj pomembna postavka so sredstva za pospeševanje kmetijstva (brez zadružnih). Leto 1956 jih je bilo za okoli 630 milijonov. K temu moramo prišteti še delež iz zveznega sklada za pospeševanje kmetijstva v višini 52 milijonov. Pomen teh sredstev je predvsem v tem, da so namenjena v prvi vrsti za tiste namene, kjer je potrebno najhitreje dvigniti kmetijsko proizvodnjo. V manjši meri se ta sredstva uporabljajo za investicije, in sicer samo za ključne objekte v kmetijski proizvodnji (centri za umetno osemenje, veterinarske ambulante in podobno).

Poleg navedenih sredstev postajajo vedno bolj pomembna sredstva zadružnih hranilnic in posojilnic, ki se ustvarjajo v prvi vrsti iz hranilnih vlog zadružnikov. V preteklem letu so ta znašala okoli 580 milijonov dinarjev, kar še poveča delež zadružnega sektorja pri investicijah v kmetijstvu.

NOVA NAMAKALNA NAPRAVA

Umetni dež osvaja nove površine

Podjetje »Agroindus« izdelalo napravo, ki namaka hkrati 1,5 ha površine — Uprava sistema Donava—Tisa—Donava se poslužuje umetnega dežja že na 4000 ha — Veliki načrti

Pred dvema leti ustanovljeno podjetje »Agroindus« v Ljubljani je doseglo že precejšnje uspehe v izdelovanju vodnih črpalk »Agros«, raznovrstnih razpršilcev in cevi za namakalne naprave.

Pred nekaj dnevi so pripravili v Zalogu demonstracijo nove konstrukcije naprave za umetni dež z razpršilci »Rinka« na nizki pritisk. Pristopovalci so tudi predstavniki inštitutov za mehanizacijo kmetijstva iz Zemuna in Zagreba, Kmetijskega in Turbinašnega inštituta iz Ljubljane, Uprave sistema Donava—Tisa—Donava ter kmetijskih posestev »13. maj« in »Pančevački rit« iz Beograda. Nova namakalna naprava namaka istočasno 1,5 ha površine. Je največja izmed doslej izdelanih v naši državi. V enem tednu namoči z 20 mm umetnega dežja površino 50 hektarov. V celoti je izdelana iz domačih surovin, pogonja pa jo Diesel motor s 40 KS »Torpedos«. Za pravilno delovanje in premešanje naprave zahtevajo strojni in dva nekvalificirana delavca.

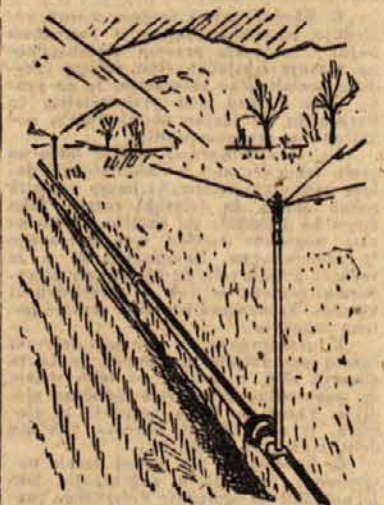
UMETNI DEŽ CENEJŠI IN BOLJŠI OD »BOLGARSKEGA« NAMAKANJA Po demonstraciji je bilo v podjetju »Agroindus« posvetovanje omenjenih strokovnjakov o uporabi nove naprave. Ing. Rašić, pomočnik direktorja Uprave sistema Donava—Tisa—Donava, je izjavil, da naprava odlično deluje in da so doseženi rezultati izkušnje pokazale prednost naprave z nizkim vodnim pritiskom. »Če bi hotel ocenjevati doseženi uspehi naše industrije v proizvodnji namakalnih naprav in predvsem novo namakalno napravo »Agroindus«, mi dam reči, da smo v zadnjem letu dosegli velike uspehe.«

Direktor kmetijskega posestva »13. maj« v Zemunu Milenković je izjavil, da so na njihovem posestvu letos namakali preko 60 ha zemljišča in da imajo perspektivni načrt namakanja dvajsetkratne letošnje površine. Letos so namakali na dva načina: star, bolgarski, način z dovajanjem vode v jarkih in z umetnim dežjem. Pokazalo se je, da je zadnji način za 60–70 % cenejši in razen tega še bolj, ker kulturam ne povzroča nikake škode.

Uprava sistema Donava—Tisa—Donava je namakala letos okrog 10.000 hektarov obdelovalnih površin, od tega kakih 4000 ha z umetnim dežjem. V svojem 10-letnem načrtu ima namakanje 100.000, a v 20-letnem načrtu preko 360.000 hektarov obdelovalnih zemljišč. Za poskuse na tem področju so zbirali namakalne naprave iz raznih evropskih držav, celo ameriške so tu in seveda domače iz Skopja, Karlova, Belja in od »Agroindusa«. Najboljše sta se pokazali ameriška in »Agroindus«, ki sta edini na nizki vodni pritisk in so zaradi tega pogonski stroški skoraj za polovico manjši. Razen tega črpalka lahko daje dvojno količino vode, ker je potreben pritisk le 3,5 in ne 7 atmosfer, kot pri ostalih napravah za umetni dež. Uprava sistema Donava—Tisa—Donava je preko svojih predstavnikov naročila sedaj 34 kompletnih naprav za umetni dež, kar ji bo omogočilo namakati skoraj 2000 hektarov površine. V podjetju so se oglašili že tudi prvi interesi iz Grčije in se zanimali za pogoje namakanja. Vse kaže, da bo podjetje »Agroindus« svoje namakalne naprave lahko tudi izvažalo.

Umetno namakanje smo doslej pri nas premalo uporabljali za zvišanje

hektarskega donosa. Čeprav gospodarski račun govori odočno v njihov prid in so razen tega katastrofalne suše v nedavni preteklosti pokazale,

da je to za naše kmetijstvo nujna naloga. Največje ovire pri tem so bile doslej skromne investicije v kmetijstvo, vendar vse kaže, da bo v bodoče za te vrste namenjenih več družbenih sredstev. Na ta način bo mogoče vsaj večja kmetijska posetstva opremiti s sodobnimi namakalnimi napravami in s tem zagotoviti zvišan hektarski donos.

izkusni obrati Veliko večino zemljišč so dobila iz presežka kmetijskega maksimuma in po odpravi viničarskih odnosov. Te parcele so bile seveda močno razdrobljene, razen tega pa novoustanovljena kmetijska posetstva niso imela niti dovolj hlevov niti živine. Zato prva leta niso mogla gospodariti bolje kot zasebni lastniki.

NOVI IN PREUREJENI HLEVI Letos so kmetijska posetstva precej izboljšala svoje gospodarjenje. Posetvi Ščavnica in Selce sta zgradili nova hleva, vsakega za 50 glav goveje živine, posetvi Lenart in Cerkevnik pa sta preuredili svoje hleve. Tudi število živine so posetstva že povečala, saj imajo dovolj krme. Na svojih

njihav so uvedla boljši plodorec in omejila število kmetijskih kultur. Nekaj zemljišč so tudi arondirali. Letošnja taksa na hibridno trto je pospešila krčenje slabih vinogradov, v katerih je prevladovala šmarnica. V krajih, kjer žlahtna trta ne uspeva zadovoljivo, sadijo namesto vinske trte sadno drevje. Začeli so pridelovati precej semen, ki imajo višjo ceno kot ostali pridelki. Hektarski donos pa so povečali z umetnimi gnojili.

S pomočjo navedenih in drugih izboljšav so kmetijska posetstva postala rentabilna. Po najnovjših podatkih bodo letos dosegla nekaj več kot milijon dinarjev dobička, za prihodnje leto pa predvidevajo še okrog štiri milijone, saj na osnovi letošnjih izboljšav in izkušenj pričakujejo 10 % večji pridelek.

PLEMENSKE POSTAJE IN VZREJNO SREDIŠČE ZA MLADO PLEMENSKO ŽIVINO Vse kmetijske zadruge v lenarški občini nameravajo v prihodnjem letu ustanoviti postaje plemenskih bikov. Za normalne potrebe manjka sedaj v občini 16 plemenskih bikov, razen tega pa zasebni rejci tudi ne skrbijo tako za zadružne bike, kakor bo moč na plemenilnih postajah.

S sredstvi kmetijskih zadrug in s podporo občinskega ljudskega odbora bodo ustanovili tudi vzrejno središče za mlado plemensko živino, predvsem za rodovniška teleta. S tem hočejo preprečiti, da bi jih živinorejci, ki jih sami ne morejo rediti, prodali mesarjem. V vzrejnem središču jih bodo redili samo tako dolgo, dokler jih ne bodo kupili drugi živinorejci za plemo.

Vse kmetijske zadruge bodo zgradile manjša skladišča, ki jih potrebujejo za odkup kmetijskih pridelkov, da v sezoni ne bo nepotrebnega zastaja. Nekaj sredstev za te investicije imajo, nekaj pa bodo najele kredita. Nekateri kmetijske zadruge namenjajo zgraditi tudi sodobne pralnice s pralnim strojem, kakršne izdelujejo v Trbovljah po ceni okrog 100.000 din.

Se večjo skrb kot doslej bodo posvečale tudi sadjarstvu, ki je ena glavnih kmetijskih panog v občini. Po uspešnem zimskem škropljenju sadnega drevja, bodo pospeševale tudi poletno, ki so ga nekateri že uvedli.

Težave zaradi letošnje toče v gornjeradgonski občini

V občini Gornja Radgona so letos posvečali kmetijstvu veliko skrb. Po proizvodnem načrtu bi kmetijska proizvodnja morala letos porasti za skoraj 20 %. Največji porast so pričakovali pri

sadjarstvu, ki je spomladi dobro kazalo. Toča, ki je večkrat puštošila v tistih krajih, pa je povzročila mnogo škode v sadovnjakih in vinogradih, ki dajejo velik del kmetijskega dohodka. Pridelek grozdja je bil zato v nekaterih vinogradih za 60 % pod normalnim, sadje pa je bilo tako močno poškodovano, da so ga morali prodati kot drugovrstno ali celo tretjeverstno. Kmetijska posetstva Gornja Radgona, Kapela in Črnci so zaradi škode po toči zašla v težave, čeprav je predvsem gornjeradgonsko posetstvo lani ustvarilo velik dobiček. V živinoreji pa so dosegli povečanje in izboljšanje.

Boj na terasah

K članku pod tem naslovom, ki je izšel v »Ljudski pravici« 10. oktobra 1956, izjavljamo, da je Institut za vinarstvo v Mariboru problem obnove vinogradov z terasami vzel takoj ob samem začetku v proučevanje. Zavzel je stališče, da naj obnova s terasami ne prekorači obsega poskusa, dokler se vestransko ne razčisti umestnosti teras v naših razmerah, zlasti v podravskem in posavskem rajonu, kar se pa ni upoštevalo. — Iz Zavoda za sadjarstvo in vinarstvo, Maribor.

VSEMIIRSKO MESTO

Moški v rdečih suknjičih?

Na nedavnem VII. kongresu astronomov v Rimu je izjavil ameriški inženir Romick, da ni več daleč čas, ko bodo ljudje začeli graditi prvo vsemiirsko mesto. Za razliko od raznih »vsemirskih otokov«, ki so o njih govorili razni strokovnjaki in na pol strokovnjaki z bujno domišljijo, bo dal Romickov osnutek našemu planetu prvega umetnega spremeljvalca, ki bodo na njem živeli ljudje in od koder se bodo odpravljali na dolgo pot v vsemirje.

Po Romickovem mnenju bo mogoče premagati zemeljsko težnost. Za primerjavo je ta inženir našel nekaj podatkov o mesecu. Ta je 384.000 km daleč od zemlje, v tej razdalji pa je zemeljska privlačnost minimalna. Mesec jo premaga s tem, da pride okoli našega planeta enkrat v 28 dneh. V višini 800 km nad zemeljsko površino pa je težnost znatno večja, zato bi se moral umetni satelit v tej višini gibati okoli zemlje s hitrostjo 7 km v sekundi.

Posamezne dele bodočega vsemiirskega mesta bi izstrelili do

Gibanje z reaktivnimi pištolami Težnost v »Uranopolisu«

potrebne višine z več sto raketa, zgoraj pa bi jih sestavili, kar bi ne bilo tako težko delo, ker bi zemeljsko težnost nevtralizirali s sredobežno silo. To bi veljalo za vse predmete in tudi za ljudi, zato bi tisti, ki bi te vsemiirske monterje opazoval pri delu, videli ljudi v najrazličnejših položajih, vsekakor pa bi imeli na sebi medplanetarne obleke in nujno tudi radijske oddajno-sprejemne postaje.

Za gibanje po vsemiirskem prostoru bi potrebovali ljudje tako imenovane reaktivne pištole, katerih izpuh bi šel v nasprotno smer od človekovih korakov. Na ta način bi se ljudje gibali na vsemiirski postaji nekako tako kot na zemlji čebele okoli svojega panja.

Seveda ne gre pozabiti, da v teh višinah ne bo izginila masa telesa, zato bi se lahko primerilo, da bi dva velika sestavna dela določene vsemiirske naprave zmečkala človeka prav tako kot na zemlji, če bi se s silo zaletela drug v drugega.

Vzemimo, da bodo ljudje zares premagali vse te težave. V tem primeru bi bilo vsemiirsko mesto podobno 900 m dolgi in 400 m debeli cigari. »Uranopolis«, mesto bodočnosti, bo torej po velikosti mogoče primerjati s tistimi nešteti malimi planeti, ki krožijo okoli sonca kot ostanki davno izginulega planeta.

Vsemiirsko mesto bo imelo vzletišča za vsemiirske ladje, hangarje in velike votline, napolnjene z zrakom, v njih pa bodo stanovanja, ulice, oddelki za potna dovoljenja, medplanetarne carinarne, gledališča in bolnišnice. V teh votlinah bodo ljudje lahko zlezli iz svojih hiš in živeli v ozračju, ki bo komaj za spoznanje redkejšje kot zemeljsko.

Vprašanje je, kako bo človeški organizem reagiral na nove razmere. Romick je pripravil v svojem načrtu na koncu cigare veliko kolo s premerom 80 m, v katerem si bodo prebivalci vsemiirskega mesta lahko vrnili »lastno težo«, če se bo kolo zavrtelo dvajsetkrat v sekundi. Centrifugalna sila jim bo dala občutek, kakršnega imajo ljudje na zemeljski površini, kjer deluje nanje težnost.

Ameriškiemu majorju Jaegerju je uspел poskus, pri katerem je 25 potnikov 47 sekund doživljalo občutke, ki jih ima človek, kadar popusti zemeljska težnost. Vsi predmeti, ki niso bili pritrdjeni, so se med poletom gibali po notranjosti letala, potniki pa so kasneje pripovedovali, da je bil občutek zanimiv, le nekoliko mučen, kar bi se vsekakor stopnjevalo, če bi zemeljska težnost izginila za daljše obdobje.

Ameriški strokovnjaki nenehno proučujejo najrazličnejše možnosti, da bi čimbolj zavarovali pešce in voznike avtomobilov pred prometnimi nezgodami. Delajo poskuse, sestavljajo grafike in statistike, z zanimanjem se oprimejo sleherne nove pobude, katere rezultat naj bi bilo znižano število prometnih nesreč.

Poprej so proučevali oblike, višino in širino motornih vozil, zdaj pa so se lotili še barv. Prav zdaj se v Ameriki navdušujejo za nove modne barve temnih odtenkov, statistike pa kažejo, da bi bilo treba vplivati na modni okus ameriških lastnikov motornih vozil, ker se primeri povprečno obično manj prometnih nezgod rdeče in rumeno obarvanim motornim vozilom. Številke povedo, da se je pripetilo znatno več prometnih nesreč v temno ali indifferenčno obarvanih motornih vozilih, kot pa v belih, rdečih in še posebej rumenih.

Posledice živčnega zloma — mejile so že na popolno blaznost — so zdravniki rešili filmsko igralko Heliane Bel. Zadnje dni avgusta so duševno bolno igralko prepekljali v bolnišnico, kjer so jo nemški psihologi ozdravili po nekem novem postopku. Bajse se bo Heliane Bel kmalu vrnila pred filmsko kamero.

- BARVE IN
- PROMETNE NESREČE
- NAJBOLJ VAREN JE
- RUMEN AVTO

Ameriški statistiki priporočajo pešcem, naj bodo pazljivejši pri prehodih čez ceste, zlasti moški, ker se tem pripeti mnogo več nesreč kot ženskam. Nedvomno je to posledica tega, ker se moški oblačijo v indifferenčno obarvane obleke, pravijo strokovnjaki. Po njihovem mnenju pa ta vizualni vtis ni edini činitelj, ker so ženske pri prehodih čez ceste bolj občutno bolj pazljive.

Seveda so skušali ugotoviti tudi vzroke za možno malomarnost pri prehodu čez ceste. Pravijo, da so moški preveč raztreseni in razmišljeni, ker imajo kar naprej pred očmi delo in razne skrbi in ker jih preganja tempo modernega življenja. Žensk je sorazmerno manj zaposlenih, zato so pazljivejšje tudi v trenutku, kadar gre za njihovo osebno varnost. Ameriški strokovnjaki zaključujejo svoje ugotovitve s priporočilom, naj bi tudi moški začeli nositi bolj živo obarvane, torej rumene ali rdeče obleke.

Italijani nameravajo posneti film o Salvatoreu Giulianu, zadnjem banditu iz Montelepre, ki so se ga na Siciliji bali in ga prav tako skrivaj občudovali. V ta namen je rimsko filmsko podjetje povabilo Giulianovo sivoloso mater, ki bo v rimskih ateljejih pred filmsko kamero zaigrala samo sebe.

LUKNJA V TLEH

Pravijo, da so drugod po Evropi ure strašno poceni, tako poceni, da jih dajejo tako rekoč zastoj. Če njihovo ceno preračunaš v našo valuto, dobiš presenetljivo številko: ura stane celih osemindisettesdeset kopejk.

Dvomim, da bi pri nas lahko dobil za osemindisettesdeset kopejk en sam urni kazalec. No, in to ni dobro in prav.

Res je, ni dobro in prav, navsezadnje pa niti ni tako slabo. Poglejtel Morda pa naš »Mehano-trust« zdalej dela druge reči, morda izpolnjuje mnogo pomembnejše naloge. Nemara že ves čas proizvaža na primer daljnogled ali prašek proti glavobolu, nemara... No, jaz ne vem. Vsekakor pa drži, da ur trenutno ne proizvaža. Vse kaže, da za take reči ni časa in ljudi.

Sicer pa — kako naj že rečem — v našem skromnem življenju ure niti niso nujno potrebne. Podnevi je ura — kako naj že rečem — tako rekoč popolnoma odveč. Samo odvečni tovor je, ki ti po nepotrebnem otežuje hlačne žepce. Kajti če hočeš za nekaj časa izostati z dela — skočiti je pač treba kam — lahko to opraviš tudi brez ure. Konec koncev lahko hodi človek tudi spat povsem brez ure. Toda priti na delo o pravem času — kako naj že rečem — to pa nikakor ni lahka reč.

Res je, lahko bi povprašal sosedo ali pa stopil tistih nekaj sto metrov do finskega kolodvoza in tam pogledal na uro, toda vselej niti to ni mogoče. Sicer

pa, kdo ve, ali ima vsak sosed uro.

Moj sosed na primer vstaja vedno takrat, kadar zlezem iz postelje jaz, ki sem njegov sosed, jaz pa vstanem, ko vstane lastnica stanovanja. Težava je samo v tem, da moja gospodinja ne vstaja vselej ob istem času. V tem oziru ni moj živi merilec časa nič kaj zanesljiv. Menda ima išias in je včasih ni iz postelje tudi po pet dni. Pa ugani potem, koliko je ural. Kako naj že rečem, v takem primeru je težko brez ure.

Važno je seveda predvsem to, da zaradi gospodinjinjega išiasa večkrat zamudim službo. Opozorili so me že, naj bom točnejši, sicer bo hajka.

No, in potem sem začel razmišljati in sem našel vsaj delno rešitev, ki velja za poletni čas. Takrat vstanem po soncu. V tleh pri peči je čedna široka špranja, tako rekoč luknja. Ko prilze sonce do te luknje, je — kako naj že rečem — natanko pet minut pred sedmo, kar pomeni, da je treba vstati.

Pa me je sicer tako točno sonce pred kratkim kar na lepem potegnilo za nos. Obrnil sem se v postelji in pogledal na tisto svojo naravno uro. Videl sem, da ima sonce do tiste luknje še precej daleč in da ne more biti več kot pol sedmih. Pol urice se bo še kar prilgelo, sem pomislil, se lepo zleknil in zadremal. Pol ure kasneje sem počasi vstal, se brez naglice opravi in — kako naj že rečem — zamudil službo.

»Nemogoče,« sem rekel. »Res je, zamudil ste celih dvajset minut,« mi je ponovil predstojnik.

»Bratci,« sem rekel njemu in kolegom v uradu, »to mora biti pomota. Ne razumem, preprosto ne razumem.«

Pa se je oglašil vodja pisarne: »Morda pa tvoja ura zastaja.«

»Ne, ne, prav nič ne zastaja, ker je nimam. Toda luknja in sonce ne gresta prav.« In sem vse skupaj dokumentarno razložil.

»Nič novega,« je povedal vodja pisarne. »Tudi jaz sem se dolgo ravnal po žeblju na steni, toda stena je spokala, zid se je malce nagnil... Tudi pri tebi je najbrž tako. Hišni zidovi so začeli pokati...«

Ko sem prišel domov, sem pregledal vse štiri glavne zidove in stene v svoji sobi še posebej, pa nisem opazil špranj in razpoklin. Ugotovil sem le to, da so se deske v tleh nekoliko skrčile in se malce usločile. Gospodinja je rekla, da se les krči zaradi prepogostega ribanja in da hočem imeti kar naprej čistota tla...

Sicer pa je vse v redu. Dela dovolj, rešenih aktov mnogo, neresenih še več. Potrpljenje in delo osrečujejo človeka, pa čeprav v obliki daljnogledov in praška proti glavobolu.

Drobne ZANIMIVOSTI

VSE VEČ ŽENSKIH ALKOHOLIKOV
Nemški inštitut za boj proti alkoholu je sporočil pred kratkim, da je v Zahodni Nemčiji vse večje število ženskih alkoholikov. Od skupne števila alkoholikov pride zdaj že 10 odstotkov na ženske. Inštitut meni, da pije 1,3 milijona žensk alkohol v družbi, 200.000 žensk po uživanju alkohola razgraja, 15.000 je med njimi pravih alkoholikov. Posledice pijančevanja so pri ženskah hujše kakor pri moških. Inštitut meni, da ženske v alkoholom preganjajo občutek samote.

K številnim tehničnim igračam je dal neki angleški inženir zanimiv prispevek. Njegov otroški helikopter — model vidite na sliki — se dviga s hitrostjo pol metra v sekundi, poganja pa ga neznačen motorček, ki brenči kot srčen.

AMERIŠKI OČETJE V ZAHODNI NEMČIJI

V Zahodni Nemčiji so pred kratkim izdali vsem sodičnem navodila, naj se v vseh sporih zaradi priznanja očitovstva ameriških vojakov v Nemčiji obračajo na pomoč k ameriškim vojakom poveljstvom, ki so obljubila, da bodo v vsakem primeru pomagala nemškim sodičem, da bodo kar najprej poravnali spore.

VZPON NA OGNJENIK

Trije argentinski alpinisti so se pred kratkim povzpeli na najvišji delujoči ognjenik na svetu. Gre za ognjenik Luitlako, ki je visok okoli 6000 metrov. Omenjeni alpinisti so priplezali na vrh ognjenika 2. decembra; sedem dni prej so zapustili tabornišče na nekem žveplenem polju ob vznožju ognjenika.

MNOŽICA ZASČITILA CRNCE

Pod pritiskom organizacije Klu-Klux-Klan so oblasti v Atlanti prepevalede neko rugbyjsko tekmo med dvema črnskima moštvoma. Obema črnskima moštvoma so najprej odobrili igrilče, ki na njem sicer smejo igrati le beli igralci, toda po prepovedi so pred igrilče postavili celo posebno stražo. Ko se je novica razširila po mestu, je množica 1500 demonstrantov prodrla na igrilče, ga zavzela in obsodila postopek pristojnih oblastnih organov do črncev. Demonstranti so med drugim vržili, da so oblasti šle v rasni diskriminaciji mnogo predaleč.

Najhladnejši kraj

Razen znanega Verhojanska na severu Sibirije je Ojmjakom na Jakutskem edini kraj na svetu, kjer doseže mraz tudi 70 stopinj Celzija. Kljub tako hudemu mrazu pa poteka v tem kraju življenje skoraj kakor drugod v Sovjetski zvezi. S tega tečaja mrazac je mogoče odposlati kamor koli brzojavko, letalsko pošto in hkrati dobiti radiotelefonski zvezo z najboljšimi oddaljenimi mesti. Zanimivo je, da so na tem najbolj mrzlem področju že povsem odpravili nepismenost prebivalstva. Številni mladi ljudje iz prostirnih pokrajin odhajajo študirat v velika mesta. V Ojmjakomu živi precej ljudi, ki se spominjajo dneva, ko so prvič občutili okus pečenega kruha in izpili prvo skodelico sladkega čaja.

Za reklamo so pred kratkim hodila londonska dekleta po cestah v pižamah in spalnih srajcah, zvečer pa se jim je v veliki plesni dvorani pridružila množica podobno oblečenih fantov in deklet, ki so za ples »Rock and Rolle« plačali precej visoko vstopnino. Čisti dobiček pa so določili za dobrodelne namene.

NEUKROČENO MESTO

RADO KRAGELJ
MILAN MAVER

136. Vasja, ki je stražil zunaj pri vratih, je prikimal in Igor si je globoko oddahnil: torej je vse v redu. Cakanje se je nadaljevalo, dokler ni blagajnik zaklical Igorjeve številke. Igorju je srce udarjalo v vratu. Za silo se je pomiril, požrl debele kepo, ki ga je davila v grlu, in mirno stopil k okencu. Uradnik je zložil pred njega visok kup bankovcev v zavojih po tisoč in po pet sto lir.

137. Igor je naglo preštel denar; moral je šteti, sicer bi uradnik kaj zasumil. Potem je z mirno roko dvakrat podpisal s imenom, ki je bilo zapisano v njegovi ponarejeni legitimaciji, in s vajeno kretnjo začel zlagati denar v obe aktovki. V nekaj trenutkih sta se obe aktovki lepo zredili — milijon lir ni malo denarja... Igor je z zdolgočasenim obrazom zaprl aktovki in se ozrl naokrog.

138. Karabinjerja, ki sta se bila ustavila pri vratih, sta nekaj šepetala. Najbrž se jima cedijo sline po kupu bankovcev — je pomislil Igor — zasumila gotovo nista ničesar, saj nimata za kaj. Italijanski agenti so se motili med ljudmi v dvorani. Zunaj steklenih vrat je stal Vasja in čakal. Igor bi bil najraje zavriskal in stekel ven, pa se je počasi premaknil in dostojanstveno odšel.